

Український національний фронт (УНФ)

Источник: <https://museum.khpg.org/1162805232>

Сохранено в архиве decolonial.ist: 30.08.2026 · файлов в оригинале: 1

Глосарій УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ФРОНТ (УНФ) УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ФРОНТ (УНФ) – підпільна організація, що виникла 1964 р. з ініціативи шкільного вчителя Дмитра КВЕЦКА, яку підтримав колишній політв'язень Зеновій КРАСІВСЬКИЙ (вони ж стали фактичними керівниками організації). До УНФ увійшло понад 150 осіб із декількох областей України. Діяла група в Івано-Франківській обл. (Д.КВЕЦКО Д.Юсип, Б.Равлюк, М.ДЯК, В.КУЛИНИН), група на Львівщині (З.КРАСІВСЬКИЙ, М.МЕЛЕНЬ, Г.ПРОКОПОВИЧ), у Львові (І.ГУБКА, С.КОРОЛЬЧУК, І.Могитич, С.Вардинець, Б.Криса), групи в Рівненській обл., у Луганській (М.Качур), на Кіровоградщині (Я.ЛЕСІВ), поодинокі члени в інших областях, які зазвичай не знали про існування один одного. Завдяки такій суворій конспірації УНФ проіснував три роки. Основна мета УНФ: здобути незалежність України. УНФ проголошував себе спадкоємцем ОУН і визнавав тільки революційний шлях досягнення своїх цілей. Разом з тим, ідеолог організації Д.КВЕЦКО в програмні документи УНФ включив ідеї “народного соціалізму”, близькі до реалій західноєвропейської соціал-демократії. На відміну від шістдесятників, які переважно переймалися культурництвом, УНФ поставила політичні проблеми. Це була, по суті, перша націонал-демократична партія, яка ідеї ОУН підняла на рівень шістдесятих років і тим самим пов'язала покоління борців за волю України. Діяльність організації почалася з видання журналу “Воля і Батьківщина” (вийшло 16 чисел). Члени УНФ розповсюдили кількасот власних брошур і листівок у різних областях України. Виготовлялися вони спочатку в помешканні КРАСІВСЬКОГО і МЕЛЕНЯ, а потім у криївці, облаштованій Д.КВЕЦКОМ та Д.Юсипом біля гори Лютої поблизу Слободи-Болехівської. Розповсюджували також знайдену Юсипом пропагандистську літературу ОУН 1947 – 1948 рр. “Кто такие бандеровцы и за что они борются?”, “Бюро інформації УГВР”, листівки, звернені до українських учителів, дітей, селян з закликами боротися з окупантом. Документи залишали в людних місцях, у навчальних закладах, вкидали в поштові скриньки десятків населених пунктів, навіть пускали в надувних пакетах за течією річки. Найактивніше і відчайдушно діяли дільничний уповноважений Долинського райвідділу міліції капітан М.ДЯК, курсант М.Федів, Я.ЛЕСІВ, В.КУЛИНИН. У квітні 1966 УНФ поширив і надіслав ХХІІІ з'їздові КПРС “Меморандум УНФ”, у якому викладалися політичні вимоги організації і був заявлений протест проти репресій щодо української інтелігенції. Зокрема, наголошувалося, що сучасний національно-визвольний рух не інспірований з-за кордону, а є прямим наслідком політики русифікації. Ставилася вимога насамперед повернути в Україну всіх примусово депортованих. Тоді ж, уночі проти 19.04, М.ДЯК розповсюдив у Києві “Заяву УНФ”, приурочену до прес-конференції для іноземних журналістів на традиційну тему “Українські буржуазні націоналісти – найманці іноземних розвідок” (ішлося про арешти шістдесятників 1965 р.). 1967 УНФ був викритий органами держбезпеки. 20.03.1967 р. на Кіровоградщині був заарештований Ярослав ЛЕСІВ, 21.03 викликали у райвно і заарештували Д.КВЕЦКА, 21.03 заарештований Григорій ПРОКОПОВИЧ, 22.03 – М.ДЯК, 23.03 – Мирослав МЕЛЕНЬ, 24.03 – З.КРАСІВСЬКИЙ, 27.03 – Іван ГУБКА, 11.04 – затриманий С.КОРОЛЬЧУК, 26.05 – В.КУЛИНИН. Усім було висунуте звинувачення в зраді батьківщини (ст. 56 ч.1 КК УРСР), на що насправді не було ніяких підстав, та в створенні антирадянської організації (ст. 64),

ДЯКОВІ – також незаконне зберігання зброї (ст. 222 ч. 1). Оскільки більшість заарештованих не призналися до організаційної діяльності, то лише 8 осіб на декількох судових процесах були засуджені до тривалих термінів позбавлення волі. Більшість членства так і не була виявлена КГБ. Про це свідчить діяльність т.зв. УНФ-2 (Микола Крайник) та молодіжного УНВФ (З.ПОПАДЮК, Я.МИКИТКО). Харківська правозахисна група.